

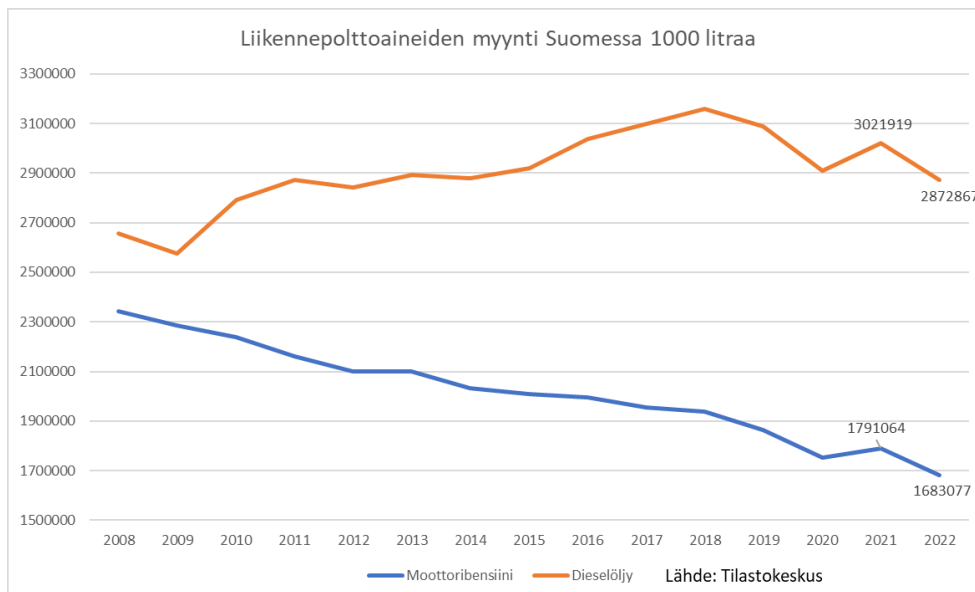
Jakeluvelvoite: kustannusvaikutukset liikenteeseen ja logistiikkaan sekä kustannusvaikutusten alentamiskeinoja

Jakeluvelvoite on keino vähentää liikenteen päästöjä. Siinä liikennepolttoaineisiin sekoitetaan biokomponentteja jakeluvelvoitteen määräämässä suhteessa. Tyypillisesti dieseliin sekoitetaan HVO:ta ja bensiiniin etanolia. Teknisten syiden vuoksi bensiiniin etanolia voi sekoittaa enintään 10 %, minkä vuoksi jakeluvelvoite vaikuttaa erityisesti dieselöljyn hintaan. Jakeluvelvoitetta voi täyttää myös bio-kaasun avulla.

Liikennepolttoaineiden myynnin väheneminen pienentää tarvetta korottaa jakeluvelvoitetta

Jakeluvelvoitetta alennettiin polttoaineen hinnan rajun nousun vuoksi 7,5 prosenttiyksiköllä vuosille 2022 ja 2023. Vuonna 2023 jakeluvelvoitteen taso on 13,5 prosenttia. Jakeluvelvoite on voimassa olevan lainsäädännön mukaan kiristymässä 28 prosenttiin vuoden 2024 alussa, mikä on tasona huomattavasti suurempi kuin aiemmin vuodelle 2024 voimassa ollut 22,5 prosenttia. Tiukennusta 28 prosenttiin on perusteltu sillä, että jakeluvelvoitteen määräaikaisesta kahden vuoden alentamisesta aiheutunut liikenteen päästöjen lisääntymien tulisi kompensoida tulevien vuosien korkeammalla jakeluvelvoitteen tasolla.

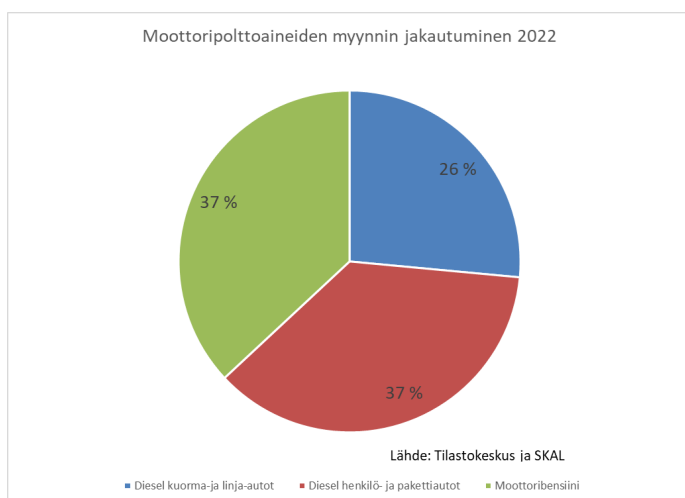
Oletuksena aiempaa tiukemman 28 prosentin jakeluvelvoitteen tason määrittelyssä vuodelle 2024 ja sitä seuraaville vuosille on ollut liikennesuoritteiden ja polttoaineen kulutuksen kasvu vuodesta 2021 vuoteen 2022. Todellisuudessa Tilastokeskuksen 18.4.2023 julkaiseman tilaston mukaan vuonna 2022 dieselin myynti väheni 4,9 prosenttia ja bensiinin myynti 6,0 prosenttia verrattuna vuoteen 2021.

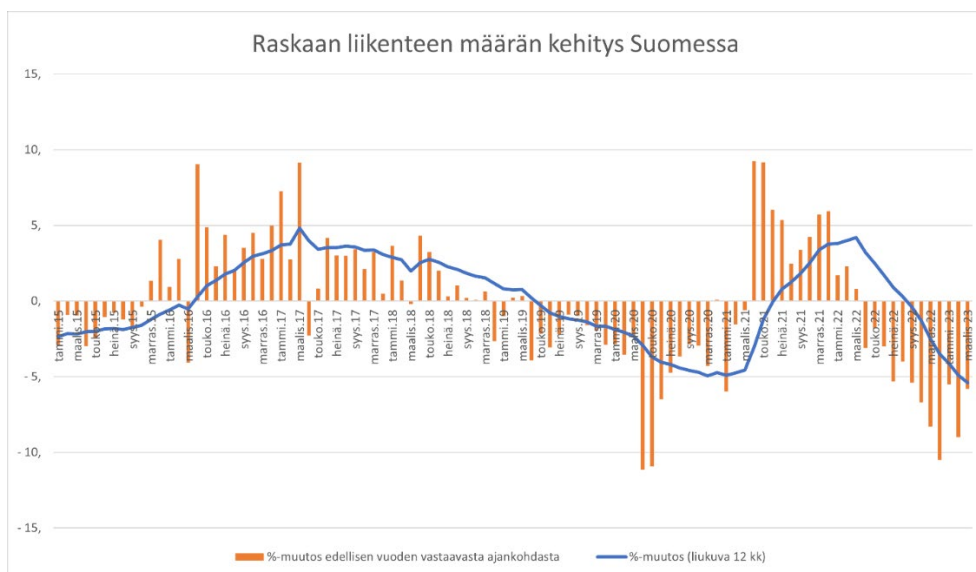
Dieselin myynti pieneni 4,9 prosenttia ja bensiinin myynti 6,0 prosenttia vuodesta 2021 vuoteen 2022.

Polttoaineiden alentunut myyntimäärä ja sitä kautta alentuneet liikenteen päästöt poistavat merkittävästi tarvetta kiristää jakeluvelvoitetta sen alkuperäisestä urasta 28 prosenttiin ja siitä edelleen vuodesta 2024 eteenpäin.

Vuonna 2022 liikennepolttoaineiden myynti jakautui seuraavasti. Kuorma- ja linja-autoliikenteeseen käytettävä diesel 26 % (1,2 miljardia litraa), henkilö- ja pakettiautoissa käytettävä diesel 37 % (1,7 miljardia litraa) sekä moottoribensiini henkilöautoihin 37 % (1,7 miljardia litraa).

Raskaan liikenteen määrät ovat jatkaneet alenemistaan vuoden 2023 ensimmäisinä kuukausina. Tämän seurauksena tulee todennäköisesti olemaan edelleen alentunut dieselpolttoaineen kulutus 2023 verrattuna vuoteen 2022, mikä edelleen poistaa tarvetta kiristää jakeluelvoitetta nyt lainsäädäntöön säädetyllä tavalla.

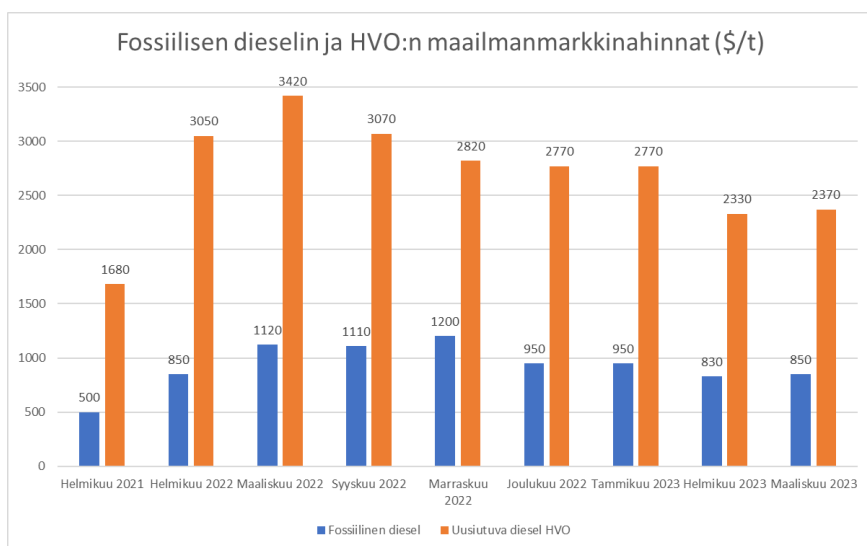

Raskaan liikenteen määrän kehitys 1/2015 – 3/2023. Lähde: Finntraffic

Jakeluelvoitteen kustannusvaikutus

Jakeluelvoitteen kustannusvaikutus liikennepolttoaineiden hintaan on huomattava. Uusiutuvan dieselin, HVO:n, maailmanmarkkinahinta on pitkään ollut noin kolminkertainen fossiiliseen dieseliin verrattuna. Vaikka huomioon otetaan uusiutuvan dieselin fossiilista dieseliä alempi polttoainevero Suomessa (33 snt. / l vs. 57 snt. / l), nostaa yksi jakeluelvoitteen prosenttiyksikkö dieselin hintaa viimeisen vuoden aikana noteeratuilla maailmanmarkkinahinnoilla laskettuna 1,1...1,8 senttiä litralta.

Mikäli jakeluelvoitetta kiristetään 13,5 prosentista 28 prosenttiin vuoden 2024 alusta, nostaa se yhdessä yössä dieselin hintaa 16...26 senttiä litralta. Tämän kustannusvaikutus kaikille dieselöljyä käyttäville on 460...760 miljoonaa euroa vuositasolla. Logistiikkakustannuksia velvoitteen kiristyminen lisää 150...250 miljoonaa euroa vuositasolla.

HVO:n maailmanmarkkinahinta on noin kolminkertainen fossiiliseen dieseliin verrattuna, minkä vuoksi jakeluvuorituksen vaikutus polttoaineen hintaan on suuri.

Alla on esimerkkejä jakeluvuorituksen kokonaisvaikutuksesta dieselöljyn hintaan 2/2022–3/2023 maailmanmarkkinahinnoilla laskettuna:

- Jakeluvuoroite 13,5 prosenttia, vaikutus dieselöljyn hintaan 15...24 snt. / l
- Jakeluvuoroite 22,5 prosenttia, vaikutus dieselöljyn hintaan 25...41 snt. / l
- Jakeluvuoroite 28,0 prosenttia, vaikutus dieselöljyn hintaan 31...50 snt. / l
- Jakeluvuoroite 34,0 prosenttia, vaikutus dieselöljyn hintaan 37...61 snt. / l

Suomessa polttoainevero perustuu polttoaineen ympäristöystävällisyyteen. Mikäli jakeluvuoroitetta kiristetään 13,5 prosentista 28 prosenttiin, alenee myydyin dieselöljyn keskimääräinen polttoainevero noin neljä senttiä litralta siitä huolimatta, että kiristymisen seurauksena dieselin hinta nousee huomattavasti. Tämä keskimääräisen polttoaineveron aleneminen vähentää dieselöljystä saatavia polttoaineerotuloja noin 110 miljoonalla eurolla vuodessa. Jakeluvuoroitetta kiristettäessä lopputuloksena on huomattavasti kalliimpi polttoaine ja samaan aikaan pienentyneet polttoaineerotulot.

Jakeluvuorituksen kustannusvaikutus hillitsemisen

Jakeluvuorituksen kustannusvaikutuksen hillitsemiseksi Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry esittää seuraavia toimenpiteitä otettavaksi huomioon hallitusohjelmassa ja hallituksen lainsäädäntösuunnitelmissa. **Toimenpiteistä tärkein on jakeluvuorituksen tason alentaminen 2024 ja sitä seuraavina vuosina:**

- Alennetaan jakeluvuorituksen tasoa vuodelle 2024 ja sitä seuraaville vuosille.
- Lisätään biokaasun käyttöä raskaassa liikenteessä jatkamalla kuorma-autojen hankintatukia ja vauhdittamalla LBG-tuotannon ja sen jakeluinfran rakentamista.
- Lisätään etanolin käyttöä liikenteessä konversiotuilla ja vaikuttamalla polttoaineiden laatustandardointiin siten, että moottoribensiiniin voisi sekoittaa etanolia enemmän kuin 10 prosenttia.

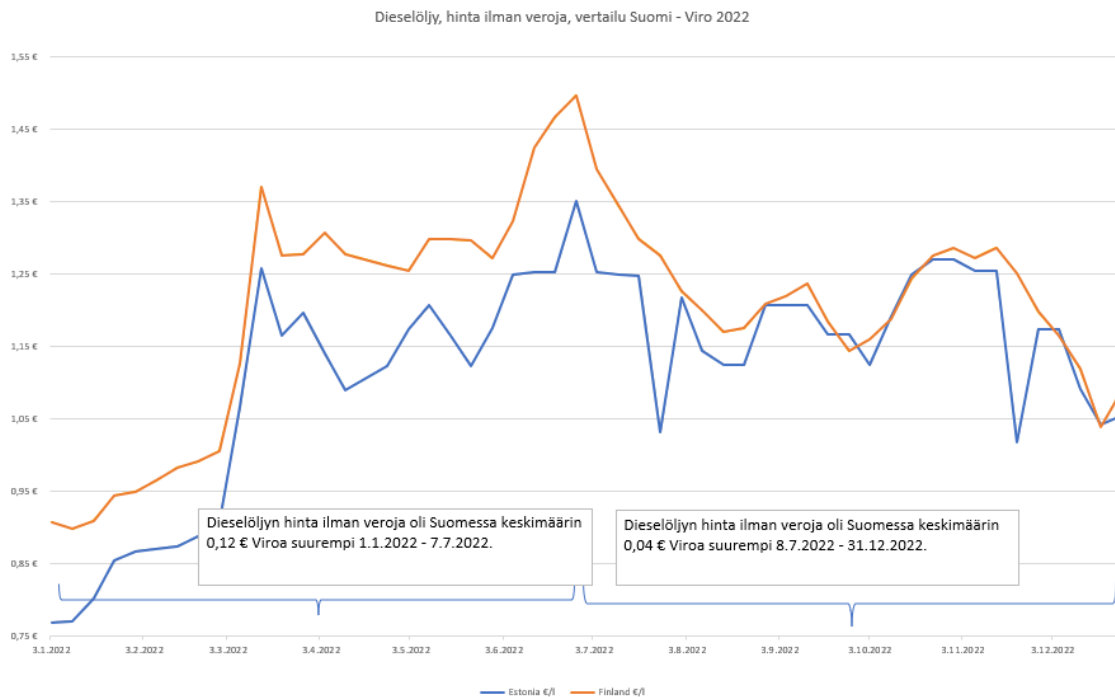
Jakeluelvoitteen hintavaikutuksia

Hallitusneuvottelujen aikana on käyty yhteiskunnallista keskustelua jakeluelvoitteen hyödyistä ja haitoista. On esitetty näkökulmia siitä, että jakeluelvoitteen vaikutus dieselin hintaan olisi epäselvä.

Jakeluelvoitteen vaikutusta dieselin hintaan menneisyydessä voidaan tarkastella kahdellakin eri tavalla. Jäljempänä ensimmäisenä on kuvaaja dieselpolttoaineen verottomasta hinnasta Suomessa ja Virossa vuonna 2022. Koska Virossa ei tehty muutoksia jakeluelvoitteeseen vuoden 2022 aikana, voidaan vertailulla saada selville Suomessa 8.7.2022 voimaantulleen jakeluelvoitteen 7,5 prosenttiyksikön alennuksen vaikutus dieselin hintaan suhteessa sellaiseen maahan, jossa vastaavaa alennusta ei tehty, vuoden 2022 aikana.

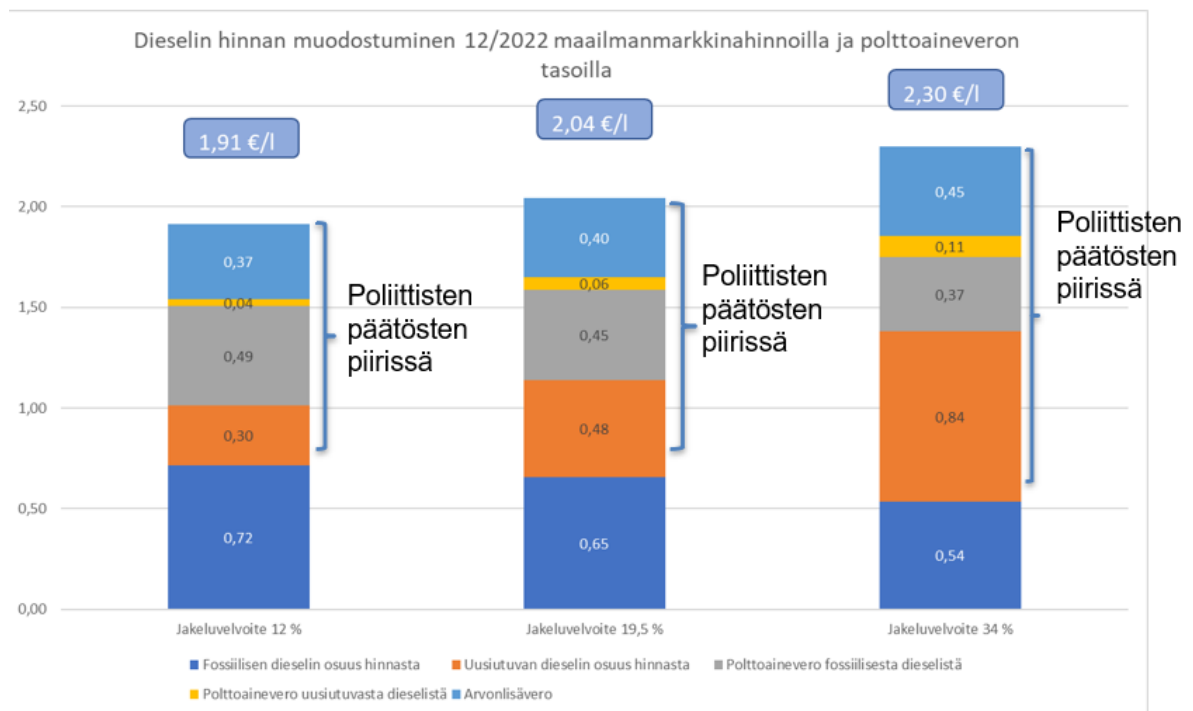
Vuoden 2022 alussa, 1.1.2022 – 7.7.2022 Suomessa dieselöljyn veroton hinta Euroopan Komission julkaiseman viikkohintaseurannan mukaan oli keskimäärin 12 senttiä Viroa korkeampi. Suomessa jakeluelvoitetta alennettiin 7,5 prosenttiyksikköä, jonka jälkeen 8.7.2022 – 31.12.2022 dieselin veroton hinta Suomessa oli keskimäärin neljä senttiä Viroa korkeampi.

Suomi – Viro -vertailun mukaan voidaan todeta, että jakeluelvoitteen alentamisen jälkeen dieselöljyn Suomen ja Viron välinen veroton hintaero aleni kahdeksalla sentillä per litra. Vuoden lopussa maiden hintaero poistui lähes kokonaan. Tämän analyysin perusteella jakeluelvoitteen alentaminen Suomessa vaikutti merkittävästi dieselin hintaan.

Dieselöljyn verottomat hinnat Suomessa ja Virossa vuonna 2022. Lähde: Euroopan komissio, https://energy.ec.europa.eu/data-and-analysis/weekly-oil-bulletin_en

Toinen tapa kuvata jakeluelvoitteen hintavaikutusta on laskea auki Suomessa myytäväksi jaeltavan dieselöljyn hinta maailmanmarkkinahintoihin perustuen ja Suomen verotaso huomioon. Oheisessa kuviossa on laskettu dieselöljyn hinta eri jakeluelvoiteosuuksille joulukuun 2022 dieselöljyn ja HVO:n maailmanmarkkinahinnoilla ja Suomen polttoaine- ja arvonnäisäverotasoilla.

Jakeluvaiheen nousu 12 prosentista (vuoden 2022 taso) 34 prosenttiin kasvattaa oheisen maailmanmarkkinahintoihin ja nykyveroihin perustuvan laskelman mukaan dieselöljyn hintaa 39 senttiä litralta. Samaan aikaan kuitenkin polttoainevero veron nykyrakenteella alenee 53 sentistä 48 senttiin, mikä laskee valtion polttoaineerotuloja yli 140 miljoonaa euro vuositasolla.

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Anssi Kujala
toimitusjohtaja
0400 567925

Petri Murto
johtaja, asiantuntijapalvelut
040 7622140